heelkunde

Imago

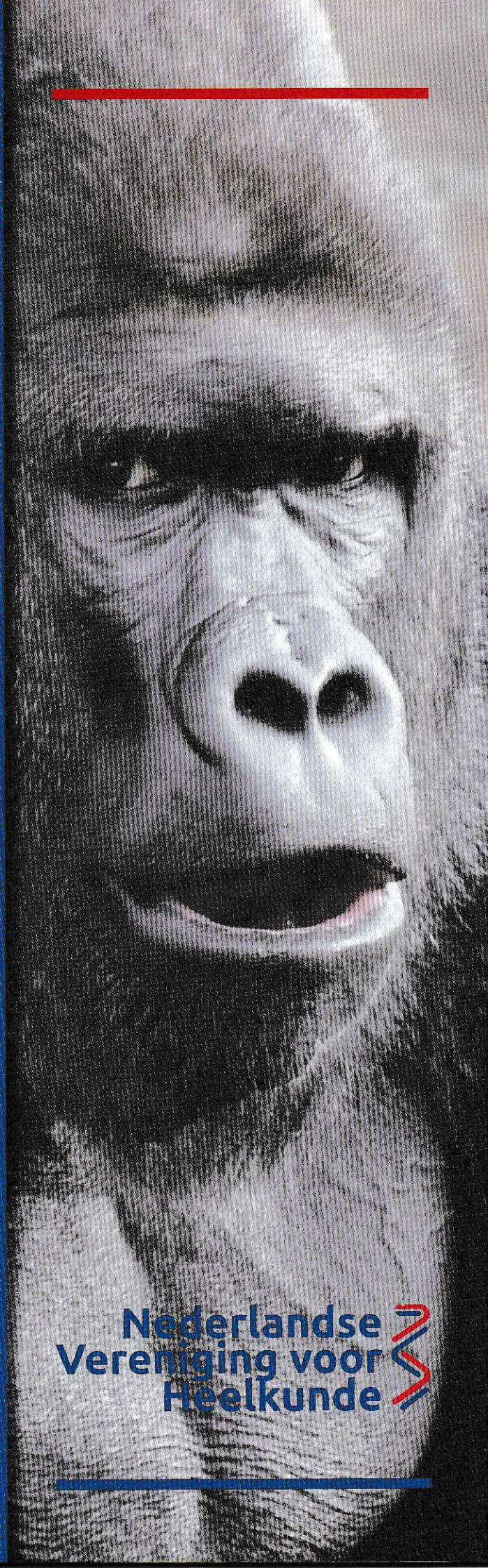

nederlands tijdschrift voor heelkunde

Nederlandse Vereniging voor Heelkunde

jaargang 28 - nummer 3 - mei 2019

Behandeling van tatoeagepuntjes met lasertherapie na mammacarcinoom lijkt zinvol

Samenvatting

Bij patiënten met mammacarcinoom die postoperatief behandeld worden met radiotherapie worden altijd tatoeagepuntjes als markering op de huid aangebracht. De tatoeagepuntjes zijn voor sommige patiënten een enorme hinder, wat voor ons de reden was om deze patiënten na de behandeling te verwijzen voor een laserbehandeling. Uit de telefonische enquête die we na de laserbehandeling hebben afgenomen blijkt dat alle patiënten zeer tevreden zijn over de laserbehandeling, de uitkomst ervan en ze zouden dit ook aan andere patiënten adviseren. Ons inziens moet er meer aandacht zijn voor de potentieel belastende invloed van deze tatoeagepuntjes, temeer daar deze gemakkelijk verwijderd kunnen worden.

Dr. M.A. Beek, afdeling Chirurgie, Amphia Ziekenhuis, Breda; P. Heerkens, Laserpraktijk Breda, Gezondheidscentrum Tolakker Bavel; K.A.J. de Winter, radiotherapeut-oncoloog, Amphia Ziekenhuis, Breda; dr. A.M. Rijken, chirurg, Amphia Ziekenhuis, Breda

Introductie

Patiënten met mammacarcinoom die behandeld worden met een borstsparende operatie komen postoperatief in principe altijd in aanmerking voor aanvullende radiotherapie.[1] Echter ook bij een niet-mammasparende ingreep kan het nodig zijn om de borstwand en/of bijbehorende kliergebieden te bestralen. Bestraling bij borstkanker is maatwerk en duurt meestal drie tot vijf weken. Met een CT-scan worden opnames van het te bestralen gebied gemaakt waarna de radiotherapeut een bestralingsberekening uitvoert. Na het maken van de CT-scan worden markeringen op de huid aangebracht. Op deze manier kan tijdens de bestraling exact dezelfde houding teruggevonden worden als bij de CT-scan. Patiënten krijgen vooraf zorgvuldige informatie over het doel van deze tatoeagepuntjes en de manier van aanbrengen. De tatoeagepuntjes zijn zwart van kleur en bij het merendeel van de patiënten worden er vier of meer tatoeagepuntjes gezet. Uit een enquête van B-force onder 650 patiënten bleek dat, 15% van de patiënten aangaf last te hebben van deze markering.[2]

De huid met tatoeagepuntje (boven) en de huid na drie laserbehandelingen (onder)

Het is onze ervaring dat de meeste patiënten, wanneer de arts ernaar vraagt, de tatoeagepuntjes niet confronterend vinden. Ze zijn er inmiddels aan gewend en hebben het geaccepteerd. Echter een deel van de patiënten geeft aan dat de tatoeagepuntjes hen herinnert aan de behandeling en ook de omgeving kan het opvallen omdat één van de tatoeagepuntjes binnen de decolleté geplaatst is. De opmerking "je hebt een mee-eter op de borst" wordt regelmatig gehoord door de patiënten.

Recent zijn een aantal patiënten behandeld met lasertherapie voor het

verwijderen van de tatoeagepuntjes en de resultaten hebben wij geanalyseerd aan de hand van een telefonische enquête.

De behandeling

De laserbehandeling werd uitgevoerd door Laserpraktijk Breda, waarbij gebruik werd gemaakt van de Quanta system Q-plus switched laser,[3] een apparaat met drie golflengtes dat alle tatoeagekleuren kan verwijderen. De huid werd gekoeld met de speciaal ontworpen Cryo 6, een koelingssysteem ontwikkeld voor gerichte huidlaserbehandelingen. Het aantal behandelingen hing af van de grootte en de plaats van de tatoeagepuntjes. Na de behandeling hebben we telefonisch met de patiënten een vragenlijst doorgenomen.

Uitkomst

In totaal hebben we tien patiënten gevraagd deel te nemen aan ons onderzoek en alle tien hebben hier toestemming voor gegeven. De gemiddelde leeftijd van deze vrouwen was 45 jaar. Het aantal laserbehandelingen was gemiddeld vier behandelingen van ieder 30 minuten. Alle patiënten zijn na een gemiddelde periode van één maand telefonisch benaderd voor een vragenlijst. Meer dan de helft van de patiënten werd ten tijde van het zetten van de tatoeagepuntjes niet geïnformeerd over de mogelijkheden om na de behandeling de tatoeagepuntjes te laten verwijderen middels lasertherapie. De reden om de tatoeagepuntjes weg te laten halen was vanwege de cosmetiek en de herinnering aan de ziekte (10/10). Verder gaven de patiënten allemaal aan dat de behandeling meeviel en dat ze uiterst tevreden waren met het resultaat (10/10). Ook gaven alle patiënten aan dat ze deze behandeling zouden adviseren aan andere patiënten met dezelfde problemen. In de figuur ziet u een close up van een tatoeagepuntje voor en de huid na de laserbehandeling.

Beschouwing

De resultaten van deze laserbehandeling zijn opvallend goed. Alle patiënten die hun tatoeagepuntjes weg hebben laten laseren geven aan dat de behandeling was meegevallen, dat ze erg blij zijn met het resultaat en dat ze deze behandeling aan andere patiënten zouden adviseren. Daarbij moet wel vermeld worden dat de laserbehandeling kosteloos werd uitgevoerd, een factor die mogelijk heeft meegespeeld met de enthousiaste deelname aan dit project.

Concluderend zijn wij van mening dat er meer aandacht moet komen voor patiënten met hinderlijke tatoeagepuntjes post-radiotherapie. De resultaten van ons onderzoek laten zien dat deze patiënten op een relatief gemakkelijke manier geholpen kunnen worden. Het zou wenselijk zijn om deze patiënten naar een lasertherapeut te verwijzen en dat de laserbehandelingen dan ook door de zorgverzekeraar vergoed wordt. ■

Literatuur

1. NOABON. Landelijke richtlijn mammacarcinoom 2.0 www.oncoline.nl/mammacarcinoom
2. Bforce. Wat is jouw ervaring met bestraling en tatoeagepuntjes en lijnen? 2016.
3. www.trobrix.com/producenten/q-plus-serie